

ki so kopali po gozdnih koreninah in jih jedli, in te korenine so edina prehrana onih nesrečnežev krog Trebinja. G. minister zahteva za Bosno in Hercegovino takojšnje prehranjevalno pomoč od strani vlade.

Slični obupni glasovi kot iz Bosne in Hercegovine prihajajo tudi iz Črne gore, Dalmacije in Like. Vseh teh obupnih glasov tisočerihi gladnih ne sliši g. Nešič, ampak pri pogledu na dobro preskrbljen Beograd poroča neresnično v javnost, da imamo dovolj prehrane za dom in inozemstvo. Gospod Nešič je zadovoljen z letošnjo žetvijo, a že sedaj v začetku jeseni ogroža ta Nešič-Pučljeva dobra žetev cele obširne pokrajine naše države.

Navedene opazke o pogubonosnem ministrovanju g. Pučlje, nam dokazujejo, pravi «jutarnji list», da lahko nazivamo gospodarsko politiko sedanjega režima: «politično dragega kruha». Od lažnjivih poročil poljedelskega ministrstva do lažne ugodne žetvene statistike g. Nešiča, vse to lahko imenujemo: Pučljevo politiko dragega kruha.

Gospod začasni šef beograjske vlade — policijski minister Timotijević se je oklenil sklepa: prepovedati pečenje belega kruha; gospod Nešič razglasa lažno ugodno stanje naše letošnje žetve in obadva gospoda si domišljujeta, da pomagata avigati s svojimi ukrepi dinar. Eden predstavnik vlade zahteva upeljavo samo črnega kruha radi preslake žetve; drugi pa poje slavospeve letošnji žetvi — in vse to bi naj služilo povzdigu naše valute — — — smešno! Ravno kar omenjeno, čisto si nasprotujoče postopanje vladnih predstavitev ne služi poboljšanju naše zavožene valute, ampak je pogubonosna politika dragega kruha, ki nam uničuje tudi valuto. Niti upeljava Timotijevićevega črnega kruha, niti pretirano dobra poročila g. Nešiča o letošnji žetvi ne bodo popravila slabe žetve, se manj pa valute.

Pred vsem bi se moralo spremeniti naravnost za celo državo uporabljeno Pučljevo politiko vednega podražanja kruha, potem še le bi lahko govorili o ozdravljenju že na smrt bolnega položaja naše države.

Naša zborovanja.

VELIČASTEN SHOD SLS V JARENINI.

(Dopis iz Jarenine).

Na angeljsko nedeljo, dne 3. septembra smo se porani maši zbrali Jareninčani in sosedi na zborovanje naše stranke. Velik prostor med cerkvijo in šolo je bil kmalu napolnjen moških pa tudi žensk. Videli si najodličnejše može središča Slovenskih gor, župane, kmete in viničarje. Shod se je razvil v veličasten, tabor našega ljudstva vinorodnih Slovenskih gor. Shod je z navdušenim govorom otvoril in vodil odlični našinec predsednik krajevne organizacije SLS gosp. Alojzij Supanič. Za zapisničarja je bil izbran domači župan g. Franc Sparl. Navzoča narodna poslanka Roškarja in Zebota je zbran narod veselo pozdravila. V ozadju smo opazili še nekatere ljudi, ki predstavljajo v naših krajih, ostanke Mermoljeve barke. Prvi dan je dobil besedo veteran v boju za naše gospodarske in narodne pravice poslanec Roškar. V živni, prepričevalni besedi je prednašal zborovalcem zapravlivo gospodarstvo sedanje vladne večine. Roškarjeve besede so padale mogočno, kakor pada težko kladivo na razbeljeno železo. Za Roškarjem nastopi poslanec Zebot, ki nam je znan kot naš rojak še iz za dobe mladeniškega gibanja in trpkih narodnih bojev, ki so divjali prejšnja desetletja za naše lepe obmejne kraje. Slikal nam je naš položaj, politični in gospodarski. Splošna pozornost je nastala, ko nam je našteval «uspehe» in «blagoslov» delovanja Samostojne in njenih poslancev. Dokazi in vzgledi so bili neizpodbitni. Ljudstvo je vzklinalo in s posebnim ogorčenjem obsojalo izdajstvo «delovanje» poslancev Samostojne in demokratov. Narod je cal: «Avtonomijo hočemo! Volitve hočemo! Volitve hočemo, da obracunamo s samostojnimi izdajalci!» Za Zebotom se je oglasil domači posestnik g. Jožef Gungl. Kazal je na slučaj: Kakor razlika je med «shodom» Mermoljevim, pred osmi-

ni dnevi in današnjim našim zborovanjem! Mermolja je imel samo kakih šest svojih, nas je pa danes na stotine. Tam se ganost, pri nas korajža. Evo, ljudstvo je sprevidelo lažnjivo in pogubno postopanje Samostojne, zategadelj si Mermolja ne upa več prav na svetlo. Nas pa je vedno več. V imenu ljudstva izreka iskreno zahvalo Slov. ljudski stranki in njenim poslancem za njih vztrajno borbo za pravice katoličanov in Slovencev. Zaklical je: Gospodje poslanci! Vztrajajte, mi smo vsi z vami! Zupan gospod Sparl je na to predlagal te le resolucije: 1. Zahvalo in popolno zaupanje poslancem Jugoslovanskega kluba ter nezaupnico poslancem Samostojne. 2. Ugovor proti brezverskemu šolskemu zakonu. 3. Izenačenje davčnih bremen. 4. Krivice, ki se gode slovenskim in hrvatskim katoliškim vojakom se morajo popraviti. Vse resolucije so bile sprejete, celo navzoči Mermoljevci so glasovali zanje. Po 2. in 3. urnem zborovanju je predsednik g. Supanič s pozivom na vztrajno delo za SLS zaključil zborovanje, ki je pokazalo, da je Sa. ... in JDS ves up na boljše, zlate čase, splaval po vodi.

Brinjeva gora. V nedeljo, dne 10. septembra bo tu po sv. maši velik shod za cel konjiški okraj. Na shodu govori naš poslanec Zebot. Vabljeni ljudstvo iz vseh župnij konjiškega okraja.

Celje. Dne 24. septembra ob 9. uri ima dr. Korošec v Celju, v Narodnem domu shod SLS za celjski in laški okraj.

St. Jur ob juž. žel. Dne 10. septembra po ranem sv. opravi ob 8. uri ima v St. Jurju ob juž. žel. gosp. dr. Korošec shod Kmetijske zveze. Shod se vrši v Katoliškem domu. Vabljeni so na shod tudi naši somišljeniki iz sosednjih župnij.

Kozje. Dne 17. septembra se vrši v Kozjem po poznem sv. opravi ob 11. uri dopoldne okrajni shod Kmetijske zveze za vse župnije sodnega okraja Kozje. Shod bo na trgu pred cerkvijo. Govorijo gg.: poslanci Krajnc, Zebot, Stanovnik in urednik «Slovenca», Fr. Smodej. Krajevne odbore vseh Kmetijskih zvez pozivamo, da skrbijo za najštevilnejšo udeležbo! Sv. opravilo pred shodom se začne ob 10. uri!

Shodi g. poslancev Pušenjaka: Šmartin ob Dreti. V nedeljo, 17. t. m. po maši se vrši v gostilni Zehelj shod SKZ. Govori poslanec Pušenjak. — Bočna. V nedeljo, 17. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši v gostilni Zmave zborovanje SKZ, na katerem bo poročal poslanec Pušenjak o davkih, načrtu novega davčnega zakona itd.

Ribov v Dravinji.

Pravico ribolova v spodnjem toku Dravinje ima graščina. Nekako šest posestnikov je svojčas odkupilo od graščine pravico ribolova v Dravinji. Ti posestniki ribolova izdajajo dovoljenja ribolova po gotovem ključu malim posestnikom, delavcem in viničarjem deloma proti plačilu v gotovini, deloma pa morajo opravljati razna dela. Ribolovsko društvo v Mariboru, ozir. orožniški major Ferencak, so napenjali vse sile, da spravijo ta ribolov v svoje roke. Ta nakana bi pa bila hud udarec za revne ljudi, ako bi se bila posrečila. Ker pa ni šlo z dobro, so mislili to doseči s posebno nakano. Za vsako tako reč je pri rokah ptujski okr. glavar dr. Pirkmajer. Kakor znano, napravijo koncem mesca februarja vsi pogodbe zaradi ribolova, kajti doba med 15. in 30. marcem je za ribiče čas, da si nalove v Dravinji pri Sv. Vidu na tisoče kilogramov rib zase, preostanek pa prodajo, da si priskrbijo drugih življenjskih

potrebin. Te ribe pridejo meseca marca iz Donave in izginejo nazaj v Donavo, ako jih ne polove. Namesto, da bi ti ribiči za svoje nevarno in naporno delo našli zasčito pri oblasti, pa trčijo na silne ovire. Letos, okrog 20. marca je poslal okrajni glavar dr. Pirkmajer kar 16 orožnikov v St. Vid. Orožniki so morali pobrati ribičem vse mreže, češ, da te mreže ne odgovarjajo postavnim določilom. Kar po 10—16 orožnikov je moralo stražiti in nadzorovati ribolovce noč in dan, ker se je to vzljubilo majorju Ferencaku, ki bi bil rad na ta način spravil ribolov v svoje roke. Toda okrajni glavar je naletel na odločen odpor. Orožniki, ki so pametnejši nego je njihov poveljnik Ferencak in ptujski glavar dr. Pirkmajer, so svetovali prizadetim ribičem, da naj gredo na okrajno glavarstvo ter si izposlušajo, da se jim vrnejo odvzete mreže. Okrajno glavarstvo se je končno moralo udati. Dobili so vrnjene mreže. Toda med tem časom pa so že ribe izginile in ljudje so ostali brez rib, hrane in zaslužka. Ko bi orožniški major Ferencak in ptujski okrajni glavar dr. Pirkmajer vedela, kako sodi orožništvo in ljudstvo o njih, bi se prišla za glavno in bi morala, ko bi imela v sebi še trohico stanovskega čuta, kakor kafa izginiti doli nekam v Macedonijo. Ali ni milo rečeno lumparija, da dr. Pirkmajer na ljubo svojemu prijatelju majorju Ferencaku koncentrira kar do 16 orožnikov, ki bi naj preganjali uboge a poštene ribiče! Ali imamo orožništvo za to, da se ga uporablja za osebne koristi kakega naduteža? Ali ni tudi škandal, da major Ferencak nahruli kar na ulici vsakega orožnika, o katerem ve, da je bil ob Dravi, z besedami: «Vi, kaj je to, da nobenega ne ovadite, ki mi krade ribe!» Sodbo v postopanju ptujskega okrajnega glavarja ter orožniškega majorja Ferencaka pa prepuščamo javnosti!

Nekaj iz poglavja o narodnem gospodarstvu.

Zitni trg.

Vsled slabega in deloma čisto zaostalega železniškega prometa počiva tudi žitna trgovina po naših južnih, žitnorodnih pokrajinah. Vojvodina sama, bi rabila okrog 3000 vagonov za odpremo raznih žitnih vrst v glede prehrane skrajno pasivne kraje, kot v: Bosno in Hercegovino, Črno goro in Dalmacijo, a so vsi tozadevni klici po vagonih na ministrstvo sabračaja zamanj. Nova pšenica radi železniških sploh ni v prometu v večjih količinah in se gibljejo njene cene med 1800—1820 K, oves med 1320—1340 K, stara koruza 1520—1540 K, moka nularica 2650—2700 K 100 kg.

Iz poročila o južnem vinskem trgu.

Zadnjih osem dni je vplivalo povoljno na razvoj grozdja. Nekaj dežja je padlo, ki je vplival na vinograde zelo dobro. Ako bi pa sedaj nastopil trajen dež, bi to kvarno vplivalo na kvaliteto novega vina. Radi suše bodo nabrali po južnih vinorodnih krajih 20 odstotkov manj vina, kot so prvotno pričakovali. Stara vina se drže v cenah, ker je izvoz vina iz južnih krajev radi zastoja v blagovnem prometu na državnih železnicah v zastoji. Iz glavnih južnih vinorodnih krajev — okolice Vršca in Subotice — je vsak izvoz vina izključen. Južni vinogradniki so uverjeni, da bo železniški promet zaprt za prevoz vina tudi za dobo trgovine. Iz Vršca in Subotice javljajo, da plačujejo domači vinski trgovci stara bačka vina po 16—17 K 1 liter in tudi nova ne bodo cenejša.

Trgovina s slivami.

S slivami se že trguje v okrajih Požega—Gradiška Samac in se plačuje dober, zdrav sad po 4—6 kron en kilogram.

Slivovko zelo živahno ponujajo in zahtevajo za en liter 170—180 K. Žganjekupci se ne morejo odločiti za večje nakupe slivovke, ker so njene cene še previsoke.

Gospod Smotka se je prijetno nasmehnil in ljubeznivo pomežikal gospodični.

«Na srečo izumira rod teh strokopitnežev!» je pravila prva cigareta. «Celo na deželi! Oni dan sem bila v gostilni, večja družba nas je bila, tudi par gospodov, vaših sorodnikov je bilo poleg. Dobro smo se imeli. Vina se je kar cedilo. Pomislite, v teh dragih časih! In kaj sem opazila! Vsi, prav vsi so kadili cigarete, pa kmečki ljudje so bili, fantje iz vasi, gospodarji, mladi in stari, celo par deklet v svilenih robcih sem opazila, ki so držale fine cigarete med prsti —. Le v kotu za peko sta sedela dva stara deda in vlekla iz kratkih smrdljivih pip — prav takih, kakor jo ima tisti dedec tamle —. Zares, rod smrdljivih pip lega v grob in mesto njih —»

«— prihajamo me, napredne, elegantne cigaretko, hčerke nove dobe —»

«Res je, hvalabogu,» je dejal gospod Smotka in se gibčno poigral s smotko med prsti, «— ampak, priznati morata, lepi gospodični, da tudi naš rod, rod bogatih, težkih smotk stopa samozavestno na plan in si pridobiva tla tudi med kmečkim ljudstvom!»

«Gotovo, gotovo!» je hitela pritrjevati druga cigareta. «In nikakor ni treba, da bi drug drugemu delali konkurenco. Roka v roki delujmo za napredek in izobrazbo našega ljudstva!»

Mož za tobačnim mehurjem je vzel pipo iz ust in zaničljivo pljunil. Nato si je popravil tobak s prstom, obrnil družbi hrbet in jezno pihal dim krog sebe.

«Fej!» je zavpila prva cigareta. «Kaj pa ste se učili

olike —? Ako se ne znate obnašati, pa se poberite od tod!»

«Kakršna družba, takšno obnašanje!» je zagodel starec in napol obrnil glavo. «Odtod pa ne grem! Jaz sem tu doma in na mojem zemljišču sedite! Če naj kdo gre, se le kar vi spravite!»

Gospodični sta cvilili od jeze, gospod Smotka pa se je smejal z dobrovoljno porednostjo.

«Pustite ga pri miru, deda!» je pravil. «S takim kmetavzajem se ni prepirati!»

«Ampak, kaj takega!» sta javkali. «Saj pravim, skrajni čas, da izpodrinemo te neotesance!»

«In pri mladini je treba začeti!» je pripomnil gospod Smotka. «Tam je vaše kulturno polje! Rod smotkarjev je pretežek plug za mlade ljudi, ve lahke, priključne gospodične bodete lažje opravile z mladino!» Zlobno se je nasmehnil. Iz za tobačnega mehurja je bilo čuti godrnjanje o «pokvarjeni mladini», pa gospod Smotka se ni hotel zmeniti za te glasove.

«Saj tudi me imamo najrajši mladino!» je pravila druga. «In maauna nas! Vse nas kadi, kar je mladega sveta. Od elegantno oblečenih gospodičev, ki udobno pohajajo po ulicah ali pa sedijo po kavarnah, od uradnikov, ki jim je cigareta sreli trudnega dela prijeten odih, — pa do kmetijskega fanta, do gospodarja, ki bahavo sedi na svojem vozičku in se pelje v mesto po opravkih, — vse kadi nas! Da, celo gospodične in fine dame kaj rade segajo po nas! In fantič, komaj da odraste šoli, celo še šolar, — kaj je njegovo največje veselje, če ne duhteča cigareta —!»

Starec za tobačnim mehurju se je nemirno pre-

mikal med tem govorom, jemal pipo iz ust, pa si jo ježno spet vsakokrat vtaknu med zobe, da je zaškripalo.

«Kedo bi tudi ne ljubil cigarete?» je vzklila prva.

«Reci, prijateljica: nežne, vitke, duhteče, mehke, lahkokrile, zapeljive gospodične cigarete!»

«Res, Slovenci so storili velik korak naprej po vojni, cigareta je zavladala ne le po mestih in trgih, tudi po vaseh in kočah, in njena nežna, pa krepka in nepremagljiva oblast se širi bolj in bolj —»

«In kmalu bomo zapeli:

Dokler slovenski rod
biva po zemlji tod,
bode slovela
ci — —»

«To je pa že od sile!» je zaropotal stari pipar iz za mehurja in se srdito obrnil. «Ne okužite mi še slovenske pesmi s svojim brezbožnim čevkanjem! Kar pri miru mi pustite Slovence, ve — pritepenke!»

Pipa se mu je tresla v roki in ježno so mu sršale oči.

Cigarete so kričale od srditosti.

«Kaj —? Kaj —? Kaj pravi —?»

«Pravim, da se poberite iz slovenske dežele in da pustite pri miru naše ljudstvo, posebej pa še našo mladino, ve — papirnate ciganke!»

«Hm —! Kaj —? Papirnate ciganke —? Kar spravi se, ti mrcina stara, ti — smrdljivi, beraški fajfar!»

Gospod Smotkar se je smejal in se držal za rejni trebušek.

(Dalje prihodnjič).